

розвивати співпрацю з країнами ЄС у формі підписання окремих секторальних угод.

Список використаних джерел:

1. *Журій К.. <https://www.unian.ua/economics/finance/u-myf-ozvuchili-prognoz-shchodo-stabilizaciji-ukrajinskoji-ekonomiki-12053514.html> У МВФ озвучили прогноз щодо стабілізації української економіки*

Леся КОЛІНЕЦЬ

д.е.н., професор Західноукраїнського національного університету

ТЕНДЕНЦІЙНІ ЗМІНИ НА СВІТОВИХ ТОВАРНИХ РИНКАХ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Війна в Україні завдала серйозно вплинула на світові товарні ринки. Вона порушила виробництво та торгівлю великою кількістю товарів, зокрема тими, де РФ та Україна є ключовими експортерами, включаючи електроенергію, нафту, газ, добрива та зерно.

Потенційний вплив війни в Україні на товарні ринки відбувається двома способами: фізичний вплив блокад і знищення виробничих потужностей; і вплив санкцій на торгівлю та виробництво. Ці санкції мають серйозні глобальні наслідки. Крім того Україна ще й є ключовим експортером продовольчих товарів, таких як пшениця та соняшникова олія.

Значного впливу війни зазнав і ринок газу. 2022 рік став безпрецедентним для газового ринку Європи. Ціни неодноразово досягали нових максимумів. Це створило основу для значних ринкових зсувів і змін у моделях споживання та викликало дискусії щодо верхньої ціни. Дефіцит було подолано в основному за рахунок скорочення попиту. У Західній Європі потенційне зниження попиту досягло 40-45 відсотків у вересні-грудні, коливаючись переважно в діапазоні 10-20 відсотків [1].

Лихоманило і ринок нафти. Після зростання до понад 125 доларів за барель європейський ринок нафти повернувся до рівня січня 2022 року. У той час як російський експорт до Європи скоротився, це було компенсовано імпортом аналогічних сортів з Близького Сходу, Латинської Америки, Анголи та зростанням поставок Johann Sverdrup з Норвегії.

У третьому кварталі 2022 року Європа змогла накопичити барелі середньої кислотності, що могло б допомогти їй пережити майбутній дефіцит. Однак витіснення російських барелів до Азії призвело до високих витрат на транспортування, але не до скорочення загальної пропозиції [2].

Війна в Україні вплинула на Чорноморський регіон, який є найважливішим джерелом зернових та олійних культур на Близькому Сході, в Африці та для багатьох європейських та азіатських країн. Ці збої та втрати виробництва сільськогосподарських культур в Україні впливають на світову пропозицію та попит на зернові/олійні культури.

У результаті ціни на сільськогосподарську продукцію продовжують колитися в тандемі з перебігом війни та функціонуванням чорноморських поставок зерна.

Російське вторгнення в Україну значно скоротило виробництво рослинництва в Україні у 2022/23 роках. Згідно з даними Мінагрополітики, Україна у 2022р. збрала 50,9 млн т зернових культур з площі 10,9 млн га . Це найнижчий врожай за останні 5 років [3].

У 2023/24 році висока вартість добрив у поєднанні зі складнощами збуту та транспортування зерна може змусити аграріїв скоротити посіви озимих приблизно на 30-40 відсотків. Посів наступної весни залишається невизначеним і залежить від поставок (насіння, добрив тощо), а також від відновлення поставок зерна в Чорне море.

Позитивним фактом було те, що 22 липня 2022р. російська блокада трьох українських чорноморських портів була знята для безпечного транспортування зерна та продуктів харчування з українських портів. Таким чином, український експорт зернових/олійних культур зріс до 3,8 млн тонн у серпні 2022 року та близько 6,0 млн тонн протягом вересня-жовтня 2022 року, що є близьким до нормального темпу експорту. Ініціативу було продовжено на 120 днів у листопаді, що забезпечило український експорт протягом наступних чотирьох місяців.

Загалом Україна експортувала майже 18,1 млн тонн зерна з липня по листопад сезону 2022/23, що на 30% менше, ніж за аналогічний період попереднього року [2].

Глобальний ринок добрив уже зазнав серйозної напруги ще до війни, оскільки азотні добрива виробляються з природного газу (або вугілля у випадку Китаю), а ціна на природний газ різко зросла у 2021 році, що призвело до підвищення цін на деякі добрива. найвищий рівень з 2010 року. ЄС ввів санкції проти Білорусі в червні 2021 року, а потім Канада, Велика Британія та США в серпні 2021 року. На початку березня Міністерство промисловості РФ оголосило, що тимчасово призупиняє експорт добрив. Це оголошення було зроблено після попередньої заборони на аміачну селітру, щоб гарантувати

постачання вітчизняним фермерам. Китай також призупинив експорт сечовини та фосфатів до червня 2022 року, щоб забезпечити адекватні постачання для внутрішнього виробництва продуктів харчування. Дефіцит добрив може призвести до зниження сільськогосподарської врожайності та виробництва [4].

Перспективи товарних ринків значною мірою залежать від тривалості війни в Україні та серйозності перебоїв у товарних потоках, з ключовим ризиком того, що ціни на товари можуть залишатися вищими довший термін.

Список використаних джерел:

1. *Commodity Markets Outlook. The Impact of the War in Ukraine on Commodity Markets. A World Bank Report. 2022. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/da0196b9-6f9c-5d28-b77c-31a936d5098f/content>*

2. *How Ukraine transformed commodity markets in 2022. URL: <https://www.refinitiv.com/perspectives/market-insights/how-ukraine-transformed-commodity-markets-in-2022/>*

3. *Урожай-2022 зернових в Україні найменший за останні 5 років. URL: <https://superagronom.com/news/16602-urojay-2022-zernovih-v-ukrayini-naymenshiy-za-ostanni-5-rokiv>.*

4. *J. Baffes, P. Nagle. Commodity prices surge due to the war in Ukraine. URL: <https://blogs.worldbank.org/developmenttalk/commodity-prices-surge-due-war-ukraine>.*

Aikaterini-Sotiria ARGYRIOU

PhD student of West Ukrainian National University

Supervisor: DSc. V. Kuryliak

MANAGEMENT OF SHIPPING INDUSTRY FINANCING IN GREECE

Bank financing is the traditional form of fund raising for shipping companies. Today, several Greek banks, such as Alpha Bank, Piraeus Bank, Marfin, Agricultural Bank, Emporiki Bank, are involved in the financing of Greek and Greek shipping. In addition to their primary role of covering the capital needs of shipping companies, commercial banks offer many other services to them. They collect fares, pay for shipping (freight, port and fuel costs, agent fees, etc.), handle foreign currency transactions and finally provide financial advice and information [3, p. 533-554].